

2013

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 01.11.-15.11.2013

Kratak pregled dešavanja sa finasijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovni kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

1.1. Evropsko tržište

- *Pad proizvodne aktivnosti EZ*
- *Smanjenje referentne kamatne stope ECB na 0,25%*
- *BOE referentna kamatna stopa nepromjenjena i dalje 0,50%*
- *Smanjen kreditni rejting Francuske*

Početak mjeseca objavljeni su podaci o proizvodnoj aktivnosti evrozona. Kod proizvodne aktivnosti desio se neočekivani pad sa 52,2 na 51,6 indeksnih poena. Proizvodne narudžbe Njemačke porasle su za 3,30% na mjesečnom nivou. Evropska komisija je smanjila prognoze privrednog rasta privrede EZ sa 1,20% na 1,10%. Indeks proizvodnih cijena se smanjio za 0,90% u odnosu na isti period prošle godine. Podaci o maloprodaji EZ su takođe izašli lošiji od očekivanih. Najlošije podatke o maloprodaji u EZ su imali Španija i Portugalija. Njemačka je imala pad maloprodaje za 0,4% dok u Francuskoj nije bilo promjena za podatke o maloprodaji. Inflacija EZ ide polako ka deflaciji, sa 1,10% inflacija se smanjila na 0,70%. Niska inflacija podudara se sa podacima o rekordnoj nezaposlenosti u EZ te siromašnim pokazateljima oporavka EZ.

Na osnovu navedenih podataka, Mario Draghi je smanjio referentnu kamatnu stopu za četvrtinu procentnog poena, odnosno referentna kamatna stopa sada iznosi 0,25% umjesto ranijih 0,50%. Nakon objave nove referentne kamatne stope, predsjednik ECB je izjavio da se nada da će inflacija duži vremenski period ostati na niskom nivou te da će ECB produžiti Program drugoročnih operacija refinansiranja (LTRO) sve do kraja prve polovine 2015. godine. Draghi je naglasio da ukoliko bude bilo potrebno, ECB ima mnogo dodatnih instrumenta u slučaju da budu bile potrebne dodatne intervencije na tržištu. U toku govora predsjednika ECB, evro je oslabio u odnosu na sve vodeće valute. U odnosu na USD, EUR je pao sa 1,35 na 1,33 te se na kraju dana valutni par EURUSD vratio na nivo 1,34.

Bank of England (BoE) je ostavila kamatnu stopu na nivou 0,50% i program otkupa obveznica od 375 milijardi funti. BoE je objavila da je stabilizovan ekonomski oporavak, revidirajući prognoze rasta privrede. Prema procjenama BoE, nezaposlenost bi uskoro trebala da se smanji te da do trećeg kvartala 2015. godine dođe na nivo od ciljanih 7%. Na osnovu toga doćiće i do povećanja referentne kamatne stope sa trenutno rekordnog minimalnog nivoa od 0,50%. Najveću prijetnju oporavku Velike Britanije predstavlja okruženje, odnosno dužnička kriza u evrozoni. Prema izvještaju BoE, privreda bi ove godine trebala da ima rast od 1,6% što je više za 0,2% u odnosu na procijenjeni rast.

Prošle sedmice kreditna agencija Standard & Poor's je snizila kreditni rejting Francuske sa AA+ na AA. Razlog smanjenja kreditnog rejtinga je slab privredni rast Francuske koji je rezultat visoke nezaposlenosti koja onemogućava Vladi Francuske da sprovede neophodne reforme za jačanje privrede.

1.2 Američko tržište

- *Neočekivan rast privrede od 2.8%*
- *Povećan broj zaposlenih za 204k*
- *Stopa nezaposlenosti na 7.3%*
- *Zadovoljavajuća proizvodna i uslužna aktivnost*
- *Predstavljanje Janet Yallen pred Senatom*

Početak jedanaestog mjeseca obilježilo je jačanje američkog dolara i dosta slab evro prema svim valutama iz grupe G10. Strah od deflacije u EU i smanjivanje kamatne stope od strane ECB podstaklo je veliku tražnju za USD. Ono čega su se investitori pribojavali jeste da će nedavna blokada vladinih institucija imati ozbiljnije posljedice po američku ekonomiju, prvenstveno BDP i tržište rada. Posmatrano na godišnjem nivou, rast privrede u trećem kvartalu iznosio je 2.8% i nadmašio očekivanja rasta od samo 2.0%. Pozitivno su iznenadili i signali sa tržišta rada, na kom je uprkos povećanju stope nezaposlenosti na 7.3%, evidentirano i povećanje broja zaposlenih za čak 204 hiljade u prethodnom mjesecu. Proizvodni i uslužni sektor nastavili su sa periodom ekspanzije, dok su preliminarni rezultati ankete

U.Mičigen pokazali nešto manju spremnost Amerikanaca da troše.

Predstavljanje Janet Yallen pred Senatom bio je jedan od ključnih događaja u izvještajnom periodu. Budući guverner FEDa poznata je kao pristalica monetarne ekspanzije, zbog čega se dolar našao pod velikim pritiskom. Kao što se i očekivalo, Yallen je pružila podršku trenutnom programu otkupa obveznica, iako je naglasila da ni to ne može trajati vječno. Tržište očekuje smanjenje pomenutog QE programa čak i u decembru, a najkasnije u martu. Da li će se to desiti za vrijeme mandata Bena Bernanke ili Janet Yallen, niko ne može sa sigurnošću da kaže, ali je definitivno da će se pratiti fundamentalni pokazatelji zdravlja ekonomije prije nego što se preduzmu bilo kakve mjere. Na kraju izvještajnog perioda američki dolar, ali i ostale valute našle su se na približno istom nivou u odnosu na evro sa početka mjeseca.

1.3. Azijsko tržište

- *Rast globalne tražnje za proizvodima iz Kine*
- *Korak ka liberalizaciji tržišta*
- *Vrijednost AUDa i dalje previsoka*
- *Nešto sporiji rast privrede Japana u 3. kvartalu*

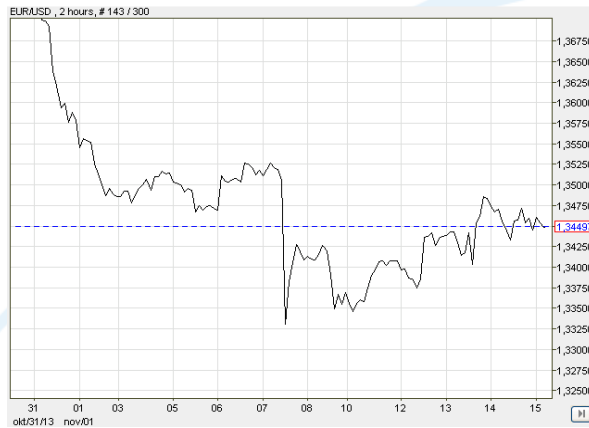
Proizvodni i uslužni sektori Kine ostali su u zoni ekspanzije, potvrđujući rast globalne tražnje za proizvodima iz ove zemlje. Potvrda navedenog došla je i u obliku rasta izvoza i trgovinskog bilansa u prethodnom mjesecu. Ipak, domaće tržište je pokazao nešto manju spremnost trošenju, što se ogledalo u manjoj stopi uvoza, istom nivou maloprodaje, ali prvenstveno rastu opšteg nivoa cijena u oktobru od samo 0.1%. Na sastanku Komunističke partije donesen je veliki broj inicijativa u smislu liberalizacije tržišta, uspostavljanja novih slobodnih trgovinskih zona i podsticanja ulaganja malih preduzetnika.

RBA je ostavila kamatnu stopu na 2.5%, očekujući umjeren rast privrede naredne godine. Guverner Stevens istako je da je vrijednost AUDa i dalje previše visoka i da je pad vrijednosti iste neophodan kako bi došlo do pomenute ekspanzije privrede. Evidentan je bio pad izvoza prema Kini, ali i domaća tražnja je ostala na nešto manjem nivou u odnosu na prethodni period. Prodaja na malo je ipak imala povećanje na 0.8%, dok stopa nezaposlenosti ostala na 5.7% u oktobru.

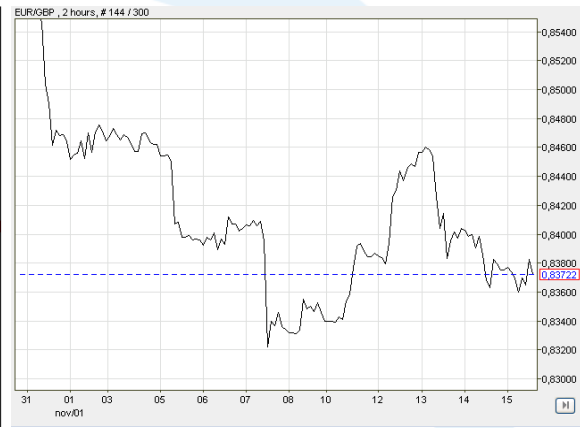
Strana ulaganja u državne obveznice Japana značajno su smanjeni u oktobru. Guverner Kuroda smatra da su inostrana ulaganja jedan od ključnih faktora rasta inflacije i da su i dalje na zadovoljavajućem nivou, ako se pogleda pad prinosa na obveznice uslijed velike tražnje za istim. Tokovi kapitala iz inostranstva povećani su po osnovu kupovine akcija japanskih preduzeća, koje su bilježile rast vrijednosti u posmatranom periodu. Privreda je imala nešto sporiji rast u trećem kvartalu, ali je nadmašila predviđanja analitičara.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 01.11-15.11.2013

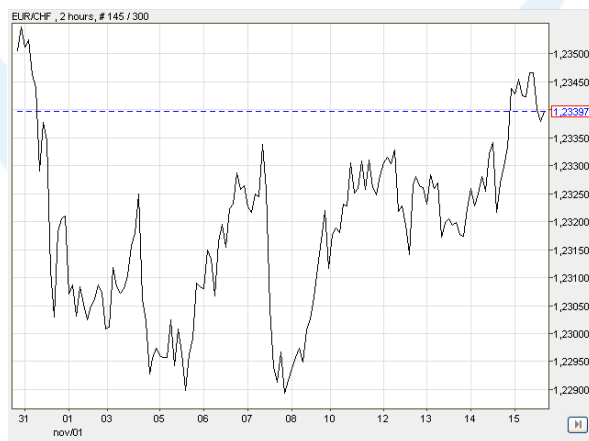
EUR/USD

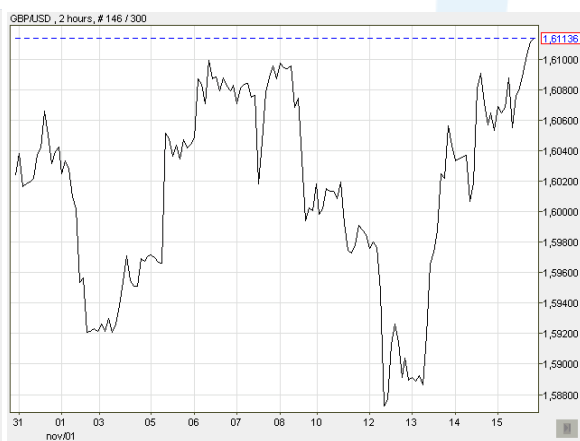
EUR/GBP

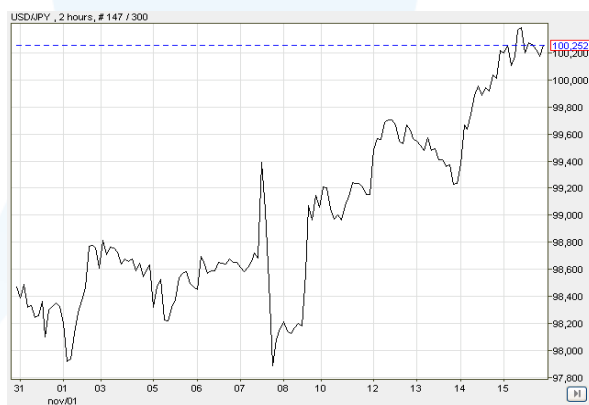
EUR/CHF

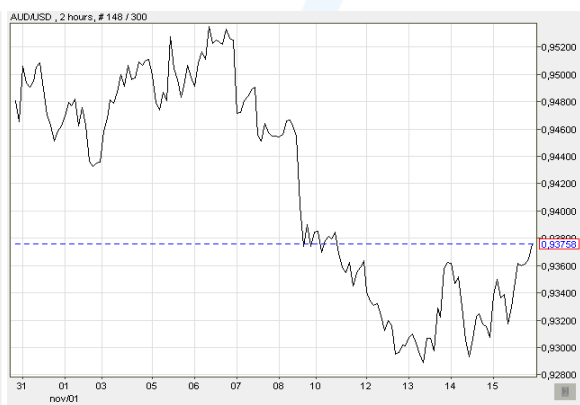
GBP/USD

USD/JPY

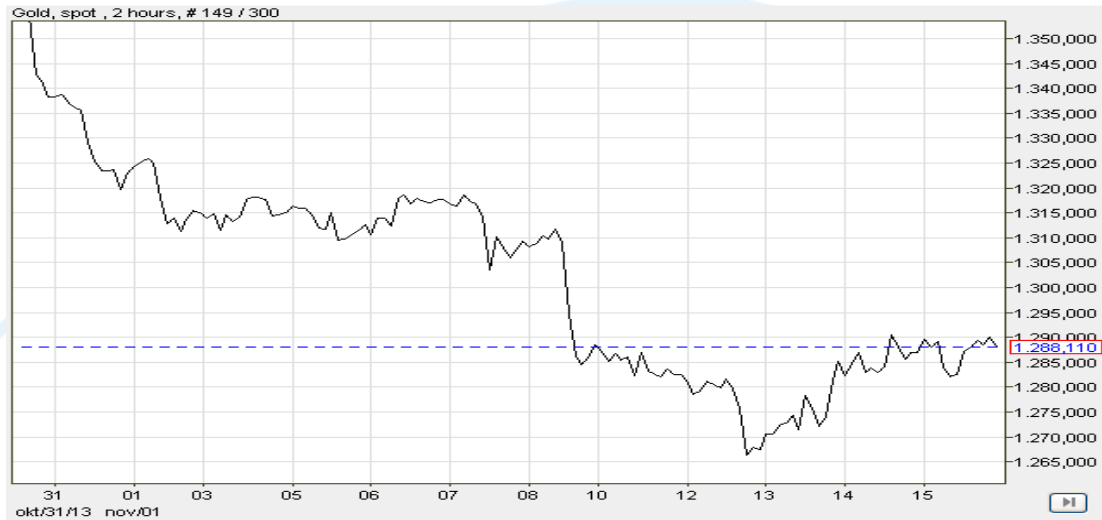

AUD/USD

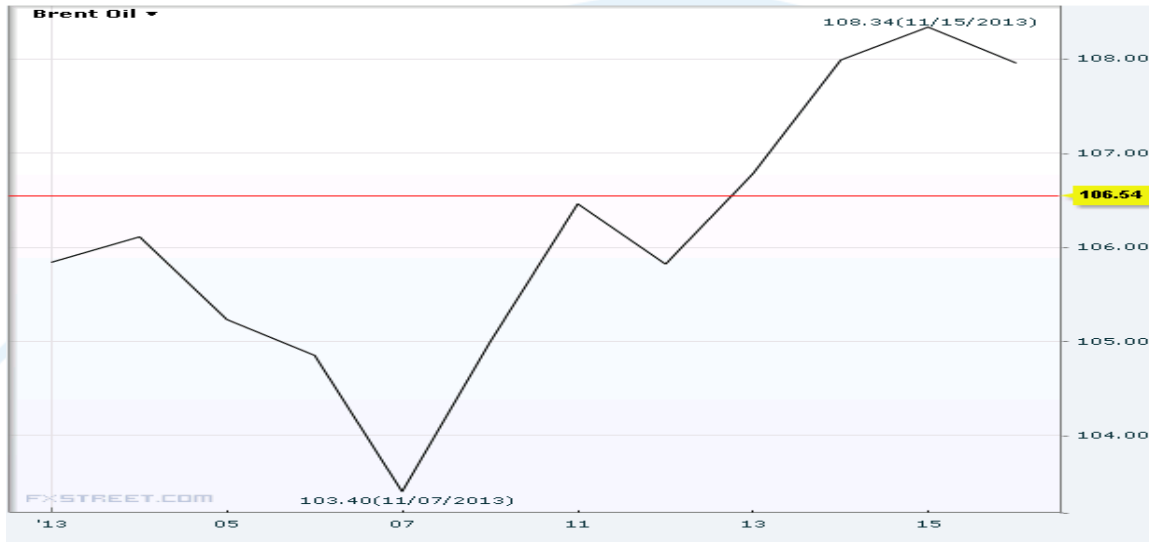

NOVA BANKA AD BANJA LUKA, Kralja Alfonsa XIII 37A, 78000 Banja Luka, Tel. 051/333-300, Fax: 051/217-256
 Žiro račun: 555-000-00000000-18, Reg. uložak broj: 3-38-00 Osnovni sud Banja Luka, MB 1753312,
 Akcionarski kapital: 70.863.294,00 KM, JIB: 4400374890002, e-mail: office@novabanka.com
www.novabanka.com

2.1. Kretanje cijene zlata

Cijena zlata je u novembru nastavila trend slabljenja od početka godine. Zlato je ove godine već izgubilo na vrijednosti 23% dok je u julu čak dostignut najniži nivo u posljednje tri godine. Početkom ovoga mjeseca cijena zlata iznosila je 1323 USD/oz. Nakon što je ECB neočekivano snizila kamatnu stopu sa 0,5% na 0,25%, cijena zlata je smanjena za skoro 2% da bi dan kasnije nakon boljih podataka sa američkog tržišta rada cijena ovog plemenitog metala ponovo izgubila na vrijednosti i spustila se ispod 1300 USD/oz. Ove godine se očekuje prvi pad vrijednosti zlata na godišnjem nivou nakon dvanaestogodišnjeg trenda rasta cijene od oko 450%.

2.1. Kretanje cijene nafte

Nafta je u prvoj sedmici novembra oslabila za 2,50 USD/bbl na 103,4 USD/bbl poslije skoka naftnih rezervi u SAD kao i jačanja američkog dolara nakon pozitivnih podataka koji su objavljeni za privredu SAD. Na jačanje dolara je uticalo i nedavno iznenadno smanjenje kamatne stope od strane ECB na 0,25%. U drugoj sedmici novembra se cijena nafte (Brent) vratila na nivo od 107 USD/bbl što je više za 3 USD u odnosu na vrijednost iz prethodne sedmice kada je dostignuta najniža vrijednost u posljednja četiri mjeseca. Na ponovno poskupljenje nafte uticala je smanjenja ponuda na tržištu. Libija je i dalje politički nestabilna što ima uticaj na njihovu proizvodnju i izvoz. Situacija na jugu Iraka se dodatno pogoršala tako da međunarodna agencija za energetiku u novembru računa na dodatno smanjenje proizvodnje nafte. Očekivanja su da će se u narednim sedmicama vrijednost nafte (Brent) zadržati na sličnom nivou.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa u prethodnom mjesecu

DAX

S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA ZA PERIOD OD 18.11-29.11.2013

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 18.11. do 29.10.2013	Očekivanja	Prethodno	
18.11.2013	11:00	EUR	Trade Balance s.a. (Sep)	14.3B	12.3B	
	16:00	USD	NAHB Housing Market Index (Nov)	55.0	55.0	
19.11.2013	11:00	EUR	ZEW Survey - Economic Sentiment (Nov)	54.0	52.8	
	11:00	EUR	ZEW Survey - Current Situation (Nov)	31.0	29.7	
20.11.2013	01:00	JPY	Merchandise Trade Balance Total (Oct)	-813.5b	-932.1b	
	01:00	USD	Fed's Bernanke Speech			
	10:30	GBP	Bank of England Minutes			
	14:30	USD	Consumer Price Index (YoY) (Oct)	1.1%	1.2%	
	14:30	USD	Retail Sales (MoM) (Oct)	0.1%	-0.1%	
	20:00	USD	FOMC Minutes			
21.11.2013	02:45	CNY	HSBC Manufacturing PMI (Nov)	50.9	50.9	
	04:00	JPY	BoJ Interest Rate Decision	0.1%	01.1%	
		JPY	BoJ Monetary Policy Statement			
	09:58	EUR	Markit Manufacturing PMI (Nov)	51.5	51.9	
	09:58	EUR	Markit Services PMI (Nov)	51.9	51.6	
	10:05	AUD	RBA's Governor Glenn Stevens Speech			
	14:58	USD	Markit Manufacturing PMI (Nov)	52.4	51.8	
	16:00	EUR	Consumer Confidence (Nov)	-14.0	-14.5	
	22.11.2013	10:00	EUR	DE IFO - Current Assessment (Nov)	111.6	111.3
		10:00	EUR	DE IFO - Business Climate (Nov)	107.7	107.4
10:00		EUR	DE IFO - Business Climate (Nov)	104.0	103.6	
14:30		CAD	Consumer Price Index (YoY) (Oct)	0.9%	1.1%	
25.11.2013		CAD	Retail Sales (MoM) (Sep)	0.3%	0.2%	
		GBP	Nationwide Housing Prices n.s.a (YoY) (Nov)		5.8%	
26.11.2013		USD	Pending Home Sales (YoY) (Oct)		-1.2%	
		EUR	DE GfK Consumer Confidence Survey (Dec)		7.0	
27.11.2013		USD	Consumer Confidence (Nov)		71.2	
		GBP	Inflation Report Hearings			
28.11.2013		USD	Durable Goods Orders (Oct)		3.7%	
	00:30	JPY	National Consumer Price Index (YoY) (Nov)		1.1%	

NOVA BANKA AD BANJA LUKA, Kralja Alfonsa XIII 37A, 78000 Banja Luka, Tel. 051/333-300, Fax: 051/217-256
 Žiro račun: 555-000-00000000-18, Reg. uložak broj: 3-38-00 Osnovni sud Banja Luka, MB 1753312,
 Akcionarski kapital: 70.863.294,00 KM, JIB: 4400374890002, e-mail: office@novabanka.com
www.novabanka.com

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

00:30	JPY	Unemployment Rate (Oct)	4.0%
00:30	JPY	Retail Trade (YoY) (Oct)	3.1%
09:55	EUR	DE Unemployment Rate s.a. (Nov)	6.9%
14:00	EUR	DE Harmonised Index of Consumer Prices (YoY) (Nov)	1.2%
08:00	EUR	DE Retail Sales (YoY) (Oct)	0.2%
	EUR	Consumer Price Index (YoY) (Nov)	0.7%
	EUR	Unemployment Rate (Oct)	12.2%
	EUR	Gross Domestic Product (MoM) (Sep)	0.3%

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,25%	-0,25%	07.11.2013	05.12.2013
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	18.12.2013
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	05.12.2013
Banka Kanade	1,00%	0,25%	08.10.2010	04.12.2013
Švajcarska nacionalna banka	0,00%	-0,25%	03.08.2011	12.12.2013
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	20.11.2013
Banka za novčane rezerve Australije	2,50%	-0,25%	06.08.2013	03.12.2013